Meldpunt vreemdelingendetentie

0800-3388776 (gratis)

Stichting Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt

Meldpunt Vreemdelingendetentie verzamelt meldingen over de omstandigheden in vreemdelingendetentie.

Het doel is om zo meer zicht te krijgen op de detentie-omstandigheden en dit terug te koppelen naar de politiek en media. Daarnaast bieden we hulp bij de opvolging van klachten.

Hebt u een klacht? Bel dan naar **010-7470156**. Vanuit detentie kunt u gratis bellen naar **0800-3388776**.

Volg ons op:

Of bezoek onze website.

Nieuwsbrief Oktober 2017

Onderwerpen

1. Meldingen bij het Meldpunt Vreemdelingendetentie
2. Opvallende meldingen
3. Spreekkamer
4. Update geboeid vervoer
5. Uitzetting naar Afghanistan
6. Eenpersoonscellen vs. meerpersoonscellen
7. België begint ook met de detentie van kinderen
8. Bezettingscijfers van de DJI
9. European Network on Statelessness
10. Analyse Council of Europe
11. Kaarten schrijven
12. Wakes

1. Meldingen bij het Meldpunt Vreemdelingendetentie

In de periode van 12 september tot en met 17 oktober 2017 is er in totaal 79 keer gebeld vanuit detentie naar het Meldpunt. Deze telefoontjes worden door het Meldpunt altijd onderverdeeld in verschillende categorieën. 11 telefoontjes gingen over de spreekkamer, 22 keer ging het over de afhandeling van klachten die bij de Commissie van Toezicht waren ingediend en 21 keer over de medische zorg. Er belden ook 3 gedetineerden dat ze vrijgelaten waren.

Op de volgende pagina krijgt u door middel van diagrammen een beeld van de mensen die vanuit detentie naar ons gebeld hebben in de bovengenoemde periode.

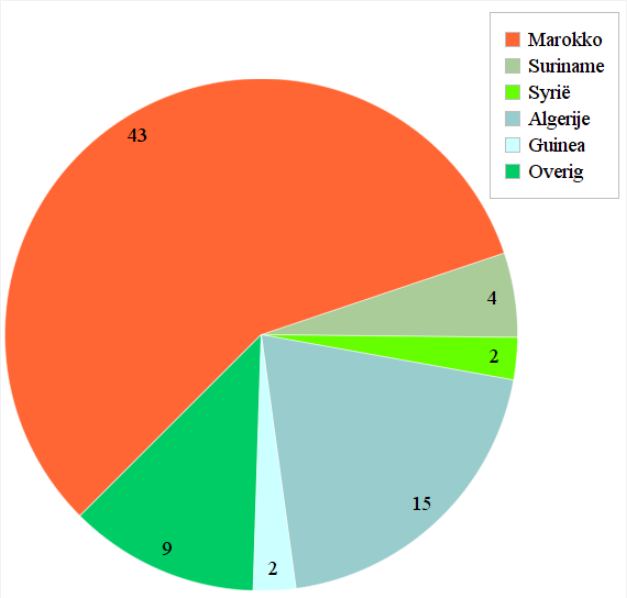

Land van herkomst van de mensen die gebeld hebben in de periode 12/09-17/10

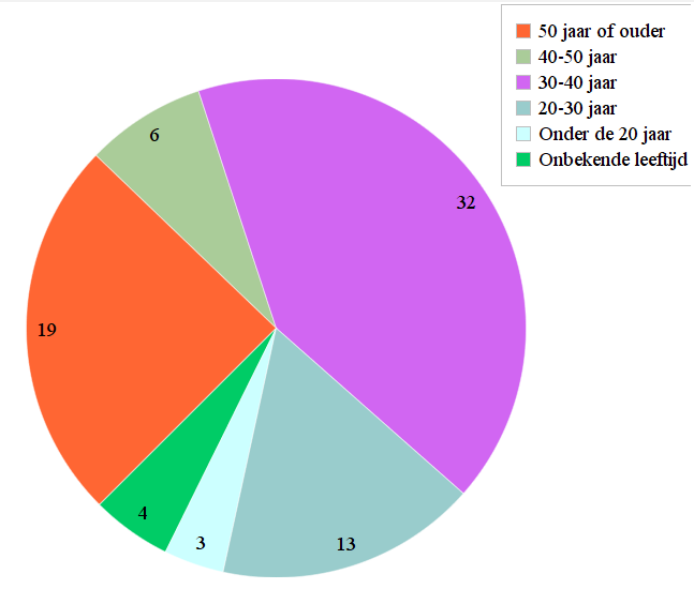

Leeftijd van de mensen die gebeld hebben in de periode 21/09-17/10

2. Opvallende meldingen

Kosten gratis nummer

Het Meldpunt heeft opnieuw klachten gekregen over de kosten van ons gratis nummer. Er zou sprake zijn van een starttarief van €0,10 wanneer ons nummer wordt gebeld.

Dit geeft onduidelijkheid aan mensen in de detentiecentra omdat er op onze kaartjes staat dat ons nummer gratis is. Helaas hebben wij tot dusver geen invloed op het starttarief kunnen uitoefenen. Het is zorgelijk dat er een starttarief wordt gerekend voor de telefoongesprekken, omdat dat betekent dat mensen zonder beltegoed ons niet kunnen bereiken.

I didn't do something punishable, so I don't understand why I am still here in detention.

If I have to wait for the response of the embassy I could be waiting another 20 years. – T. (33 jaar)., Ivoorkust

Protest

Meneer A. meldde dat hij met 21 anderen wilden gaan protesteren wegens de duur van hun detentie. Veel van hen rekenen op minimaal 6 maanden detentie en meestal is dit niet de eerste keer dat zij in vreemdelingendetentie opgesloten zitten. Door middel van een hongerstaking wilden zij aandacht vragen voor hun situatie. Om nadruk te leggen op het protest wilden zij zelfs de magnetrons uit hun cellen halen.

Na overleg met het detentiecentrum hebben veel mensen van het protest afgezien. Zij realiseerden zich dat het detentiecentrum niet beslist over de detentieduur. Vanuit het Meldpunt adviseren we altijd om juridische stappen te ondernemen. Voor enkelen bleken de instanties waarbij geklaagd kan worden en bij wie je terecht kan voor welke onderwerpen onduidelijk. Tijdens het bezoek in de spreekkamer met het Meldpunt Vreemdelingendetentie zijn hier vragen over gesteld.

Mishandeling celgenoot

Het Meldpunt werd gebeld door Meneer E. die vertelde dat hij mishandeld was door zijn celgenoot. Eerder die week kwam de bewaker naar hem toe met de mededeling dat hij een nieuwe celgenoot zou krijgen. Toen die celgenoot gearriveerd was en ze werden ingesloten voor lunchtijd is het helemaal mis gegaan. Meneer E. werd belaagd met mes en vork en werd in zijn oren gebeten, wat leidde tot veel verwondingen en angst. Op dit moment wordt Meneer E. verzorgd en worden elke dag zijn pleisters en verbanden verwisseld. Volgens E. zit zijn celgenoot in een observatiecel.

Opvallend is dat dit de tweede melding is van een mishandeling door een celgenoot in de afgelopen maand. Meneer A. meldde dat zijn celgenoot hem had proberen te wurgen. Die celgenoot is overgeplaatst naar een andere afdeling, maar A. komt hem nog steeds tegen op de luchtplaats. Dit maakt A. zeer angstig.

3. Spreekkamer

Op 6 oktober heeft het Meldpunt voor het eerst gebruik gemaakt van een spreekkamer in detentiecentrum Rotterdam. Hier konden gedetineerden heen komen om te praten over hun situatie en over de omstandigheden in het detentiecentrum. Van tevoren konden de gedetineerden naar ons bellen om een afspraak te maken, zodat ze op het goede tijdstip opgeroepen konden worden. Het was een groot succes, de hele dag zat de spreekkamer vol. Het was fijn en handig om gesprekken op deze manier te voeren, omdat alles op deze manier wat makkelijker verduidelijkt kan worden dan over de telefoon. Doordat de spreekkamer zo druk bezocht is, zal het Meldpunt vaker van deze mogelijkheid gebruik gaan maken.

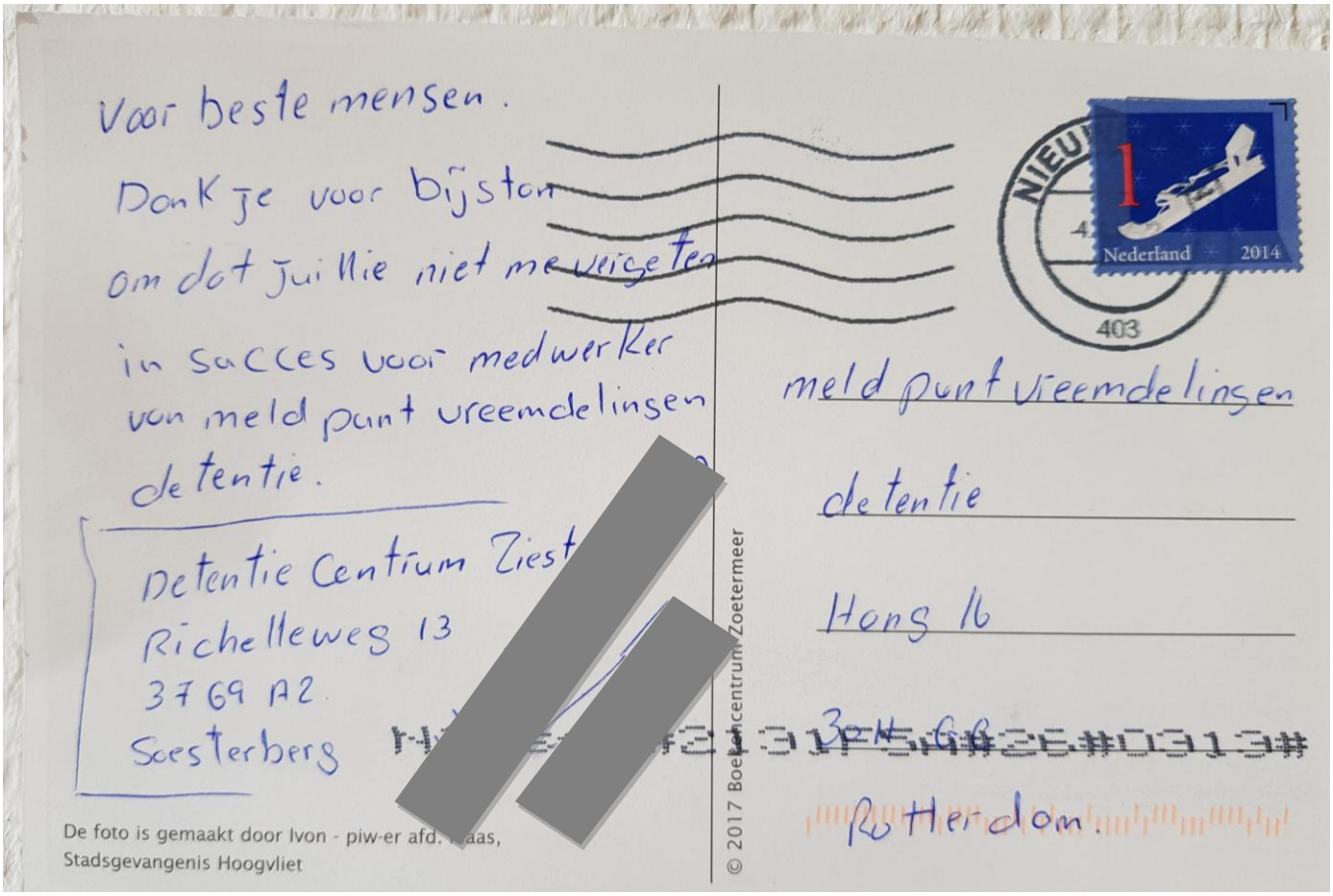

4. Update geboeid vervoer

In de nieuwsbrief van september heeft het Meldpunt een analyse geschreven over geboeid vervoer en de meldingen die wij daarover binnenkrijgen. In die analyse schreven wij, onder andere, het volgende:

"Een derde van de klachten komt van dezelfde man die zit ingesloten op het detentiecentrum Schiphol. Hoewel zijn eerste klacht al in november 2016 gegrond was verklaard, is hij hierna alsnog geboeid vervoerd. Wij wachten nog op de beslissingen."

Inmiddels hebben wij twee beslissingen ontvangen over klachten die bovengenoemde meneer had ingediend. Deze beide klachten zijn gegrond verklaard en hij heeft hiervoor tegemoetkomingen ontvangen van respectievelijk €50,- en €37,-. Deze bedragen zijn aanzienlijk hoger dan de bedragen die bij eerdere beklagzaken als tegemoetkoming toegekend zijn. Het Meldpunt heeft contact opgenomen met de Commissie van Toezicht om te vragen wat de reden is dat er een groot verschil is tussen de verschillende tegemoetkomingen die allemaal betrekking hebben op een uitspraak over geboeid vervoer. De Commissie van Toezicht heeft ons verteld dat de beklagcommissie geen toelichting geeft op haar beslissing, er is namelijk een overzicht van standaard bedragen voor tegemoetkomingen die samengesteld is door de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming. In dit overzicht van standaardbedragen is echter geen geboeid vervoer opgenomen, waardoor er dus geen aansluiting gezocht kan worden bij dit overzicht. Overige richtlijnen, al dan niet horen bij het Reglement regime grenslogies, zijn er niet betreffende de hoogte van tegemoetkomingen van geboeid vervoer.

5. Uitzetting naar Afghanistan

In onze vorige twee nieuwsbrieven hebben wij geschreven over een Afghaanse jongen (22) die vastzat in het detentiecentrum van Rotterdam. De jongen heeft meerdere zelfmoordpogingen gedaan terwijl hij in het detentiecentrum zat. De meeste informatie waar wij over beschikten hadden wij ontvangen van verhalen van medegedetineerden. Het heeft lang geduurd voordat wij met de jongen in kwestie in contact konden komen. Toen wij hem eenmaal hadden gesproken heeft hij ons zijn kant van het verhaal verteld. Hij kampte met psychische klachten als gevolg van stress, en hij zag er tegenop om uitgezet te worden omdat hij daar vreesde voor zijn leven. Hij was van mening dat hij vervolgd of misschien wel vermoord zou worden indien hij zou worden uitgezet naar Afghanistan.

Inmiddels is deze jongeman uitgezet naar Afghanistan. Er is tot nu toe niet bekend hoe het met hem gaat en onder welke omstandigheden hij op dit moment verkeert.
Het schrijnende van dit verhaal is dat dit is gebeurd daags voordat het rapport Forced Back to Danger: Asylum-seekers Returned from Europe to Afghanistan van Amnesty International op 5 oktober 2017 werd gepubliceerd. Dit rapport gaat over het terugsturen van asielzoekers van Europa naar Afghanistan .

In oktober 2016 sloot de Europese Unie onder de naam 'Joint Way Forward' afspraken met de Afghaanse overheid om uitgeprocedeerde asielzoekers terug te nemen. Het terugstuurbeleid van de Nederlandse overheid is daarom ook gebaseerd op deze deal. In de praktijk betekent dit dat kwetsbare mensen zoals gezinnen met kinderen, maar ook mensen met psychische klachten gedwongen worden uitgezet naar Afghanistan. Daar lopen ze een groot risico om slachtoffer te worden van mensenrechtenschendingen zoals marteling of ontvoering of om slachtoffer te worden van bijvoorbeeld bomaanslagen.

Om deze redenen roept Amnesty International de Europese landen waaronder Duitsland, Nederland, Noorwegen en Zweden op te stoppen met het terugsturen van asielzoekers naar Afghanistan. Helaas komt dit rapport voor deze jongeman veel te laat. Uiteraard hopen wij dat de Europese overheden gehoor zullen geven aan dit rapport en de uitzettingen naar Afghanistan zullen heroverwegen tot nader orde.

Sinds april 2017 hebben wij opgeroepen om uitzettingen naar Afghanistan te stoppen. Klik hier om er meer over te lezen.

6. Eenpersoonscellen vs. meerpersoonscellen

Al lange tijd is bekend dat in strafdetentie meer gebruik wordt gemaakt van eenpersoonscellen dan in vreemdelingendetentie in 2011 bleek het percentage meerpersoonscellen in strafdetentie 15% tegenover 97% in vreemdelingendetentie . In strafdetentie is een meerpersoonscel de uitzondering terwijl in vreemdelingendetentie een eenpersoonscel de uitzondering is. Dit strookt niet met het uitgangspunt dat vreemdelingen in bestuursrechtelijke bewaring niet slechter af mogen zijn dan strafrechtelijk gedetineerden. De werkwijze bij vreemdelingendetentie is dat bij de plaatsing op een meerpersoonscel een ieder geschikt wordt geacht voor deze plaatsing, tenzij verblijf op een eenpersoonscel noodzakelijk is. Vaak wordt het Meldpunt benaderd door vreemdelingen in detentie met de mededeling dat ze aanvraag hebben gedaan naar een eenpersoonscel maar dat ze deze niet hebben gekregen omdat er niet voldoende grond voor is dat ze deze nodig hebben. Alleen al in 2017 is naar het Meldpunt 22 keer gebeld met een klacht of opmerking over eenpersoonscellen, hierbij ging het er vaak over dat de aanvraag hiervan niet toegewezen werd. Wanneer de gedetineerden een meerpersoonscel weigeren, is dit volgens het detentiecentrum een grond om ze in de isolatiecel te plaatsen. Deze isolatieplaatsing kan oplopen tot wel 14 dagen. Elke aanvraag voor een eenpersoonscel wordt individueel bekeken en als er dan, door bijvoorbeeld de medische dienst en psycholoog, beoordeeld wordt dat de gedetineerde in een meerpersoonscel kan is zijn verzoek voor een eenpersoonscel van de baan.

De Inspectie voor Strafrechttoepassing stelde in 2010 in een rapport dat hoewel in Nederland het meerpersoonscel gebruik inmiddels politiek en maatschappelijk onomstreden is, de internationale normstelling gebruik van een eenpersoonscel in ieder geval voor in de nacht aanbeveelt en in het bijzonder voor niet gestrafte gedetineerden. Opvallend is dat Nederland zich blijkbaar niet kan vinden met deze internationale normstelling op het gebied van vreemdelingendetentie.

Bij het opmaken van een proces-verbaal lijkt het alsof je iets ergs gedaan hebt, maar ik heb niks ergs gedaan.

7. België begint ook met de detentie van kinderen

De detentie voor gezinnen met kinderen in België is op dit moment geregeld in de vorm van terugkeerhuizen. De gezinnen die in België worden aangetroffen zonder geldige verblijfspapieren worden geplaatst in een terugkeerhuis, totdat er meer duidelijkheid is over terugkeer of uitzetting. In deze terugkeerhuizen is meer vrijheid voor de gezinnen dan wanneer ze in een detentiecentrum zouden zitten, omdat ze het huis mogen verlaten zolang er één volwassene overblijft in het huis. Echter is België onlangs begonnen met de bouw van een nieuw detentiecentrum dat speciaal wordt ingericht voor gezinnen met kinderen. Niet helemaal duidelijk is of dit detentiecentrum een vervanging is voor de terugkeerhuis, of dat de terugkeerhuizen wel nog gebruikt zullen blijven. Van al meer dan 100 organisaties in België is verzet gekomen : zij willen dat de bouw van dit centrum zo snel mogelijk wordt afgekapt. Veel van deze organisaties hebben al actie gevoerd omdat zij vinden dat een kind niet thuis hoort in een gesloten centrum. Het heeft namelijk grote impact op de kinderen op het gebied van gezondheid, ontwikkeling en emotionele gesteldheid. Meer over de grootschalige actie die gevoerd wordt in België tegen dit detentiecentrum vind je hier.

In Nederland is sinds 1 oktober 2014 een Gesloten Gezinsvoorziening (GGV) in Zeist. De GGV is een speciaal detentiecentrum voor gezinnen, maar ook vrouwen en alleenstaande minderjarigen kunnen hier verblijven. De GGV heeft wel andere voorzieningen dan gebruikelijke detentiecentra. Zo beschikt de GGV niet over cellen maar over appartementen. De dienst vreemdelingenzaken van België zegt in een interview met het Belgische Platform Kinderen op de Vlucht, dat zij zich heeft laten inspireren door de gesloten gezinsvoorziening van Nederland.

8. Bezettingscijfers van de DJI

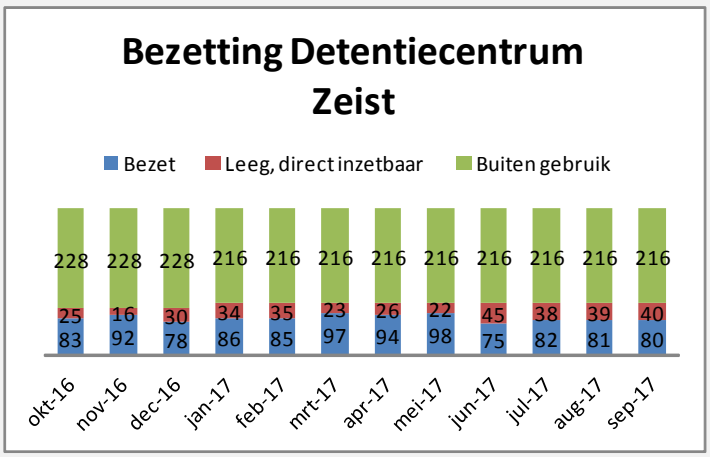

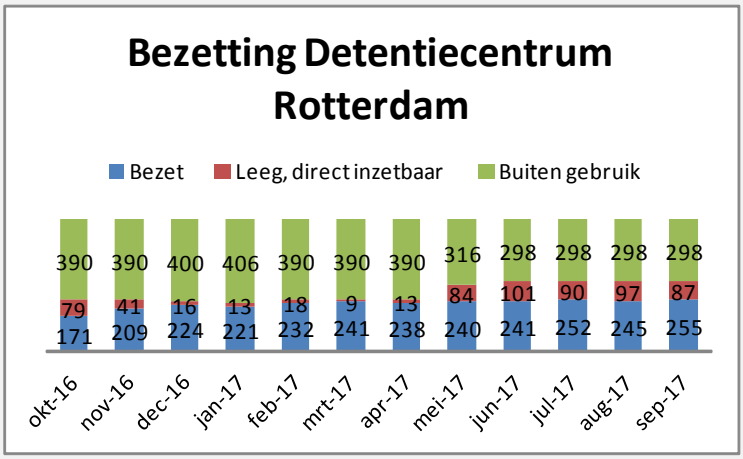

9. European Network on Statelessness

Op 5 mei 2017 heeft het European Network on Statelessness (ENS) een rapport uitgebracht over de bescherming van vreemdelingen die in detentie worden gezet. De ENS heeft in dit rapport onderzoek gedaan in zes Europese landen, waarbij een beeld wordt gegeven van mannen, vrouwen en kinderen zonder nationaliteit waarvan sommigen al langdurig aan detentie onderworpen zijn, zonder dat er redelijke kans is op terugkeer. Uit het rapport blijkt dat veel van deze vreemdelingen de cyclus niet goed kunnen doorbreken waardoor ze jarenlang detentiecentra in- en uitgaan. Het rapport geeft aanbevelingen aan staten, waarbij ze oproepen om dringend een einde te maken aan de willekeurige vreemdelingendetentie in Europa, deze aanbevelingen zijn:

1. Het implementeren van een reeks alternatieven voor detentie in overeenstemming met internationale normen, het verbeteren van de richtlijnen waardoor staatloosheid wordt beschouwd als een relevante factor bij elke beslissing omtrent detentie en dat beslissingen omtrent detentie voldoen aan internationale normen over het verbod op willekeurige detentie.
2. Het ontwikkelen van Statelessness Determination Procedures die voldoen aan internationale normen. Deze procedures moeten volledig toegankelijk zijn voor iedereen en ze moeten landen in staat stellen om iemand die als staatloos erkend wordt te kunnen identificeren en beschermen.
3. Het opzetten van mechanismen ter bescherming van de rechten van individuen, ter reactie op kwetsbaarheden en ter uitoefening van de plicht om niet te discrimineren, met inbegrip van het verbieden van de detentie van kinderen en de bestrijding van gender- en invaliditeitsgerelateerde discriminatie.
4. Integratie in de gemeenschap bevorderen door bescherming te bieden tegen herhaalde detentie, verschaffen van toegang tot basisrechten en vrijheden geven voor degenen die wachten op de uitspraak van hun status.
5. Verbetering van de opname en rapportage over staateloosheid, de verantwoording van de vreemdelingendetentie systemen, publiceren van statistieken en vergemakkelijken van toegang voor onafhankelijke toezichthouders, advocaten en leden van de gemeenschap.

Iemand die ‘officieel ‘ staatloos is valt onder het VN staatloosheidsverdrag. In Nederland leven er ongeveer 80.000 mensen die geregistreerd staan als `nationaliteit onbekend´. Zij kunnen niet met documenten aantonen dat zij een nationaliteit hebben, maar ook niet dat ze geen nationaliteit hebben. Onder hen bevinden zich staatlozen die niet officieel zijn erkend door de Nederlandse overheid. Het aantal officiële staatlozen is in hoog tempo gestegen door de vluchtelingencrisis. Het aantal is de afgelopen vijf jaar verzesvoudigd naar ruim 12.000 volgens het Centraal Bureau van de Statistiek (CBS). De groei komt vooral door de komst van Syrische Palestijnen.

Bedank kaartje vanuit vreemdelingendetentie voor medewerker van het Meldpunt Vreemdelingendetentie

10. Analyse Council of Europe

De Raad van Europa heeft een analyse geschreven naar aanleiding van de aanbevelingen die zij heeft ontvangen op de door haar opgestelde regels omtrent vreemdelingendetentie. De Raad heeft in maart 2017 een ontwerp opgesteld voor collectieve regels over vreemdelingendetentie en vroeg vervolgens aan verschillende instanties en NGO's om aanbevelingen hierop, in totaal hebben 39 instanties aanbevelingen gedaan. Ook het Meldpunt heeft aanbevelingen hierop geschreven, die te vinden zijn op onze website.

Meldpunt aanbevelingen:

-Geen belemmeringen tijdens transport zoals handboeien en buikriemen.
-Isolatie als strafmaatregel moet geheel worden afgeschaft
-Staten zouden specifieke maatregelen moeten nemen om gevallen van herhaalde detentie van migranten te verminderen en/of af te schaffen, wanneer het terugkeren tijdens de eerste detentieperiode niet succesvol was.
-Migranten zouden voldoende tijd moeten krijgen hun klachten op te stellen We raden in het bijzonder aan dat migranten een minimumperiode van 14 dagen krijgen om klachten in te dienen bij het klachtenorgaan.
-Klachten die door migranten zijn ingediend, moeten binnen een redelijke termijn worden verwerkt, en zonder onnodige vertragingen. In het bijzonder bevelen wij aan om formele klachten binnen maximaal 30 dagen te verwerken.

Bijna alle instanties die aanbevelingen hebben gedaan bekritiseren het feit dat er teveel sprake is van een strafrechtelijke aanpak. Het fundamentele verschil tussen straf- en vreemdelingendetentie moet beter worden onderstreept. Vreemdelingendetentie mag nooit plaatsvinden in een strafrechtelijke omgeving.

Een aantal instanties, waaronder het Meldpunt, bekritiseerde dat de controle- en klachtenmechanismen naar verwachting onvoldoende waren en suggereren dat onafhankelijke toezichthouders, met name nationale preventieve mechanismen, een grotere rol zouden moeten krijgen. Rapporten door onafhankelijke instanties moeten publiekelijk beschikbaar zijn.

Het Meldpunt heeft verder ook aangedragen dat isolatie als strafmaatregel in zijn geheel moet worden afgeschaft en dat belemmeringen tijdens het transport niet aanwezig mogen zijn. Uit de analyse blijkt dat verschillende organisaties aankaarten dat isolatie nooit als disciplinaire straf gebruikt mag worden. Evenmin mogen beperkingen op bezoekersrechten door familieleden als tuchtmaatregel worden toegestaan. Daarnaast staat in de analyse dat in de regels omtrent vreemdelingendetentie duidelijk vermeld moet worden dat elk gebruik van geweld, enige middel van terughoudendheid of een tuchtrechtelijke maatregel uitzonderlijk moet blijven en om individuele redenen moet worden overwogen en gebaseerd zijn op het evenredigheidsbeginsel. Verder moet het gebruik van geweld en beperkingen, evenals disciplinaire maatregelen, gereguleerd worden. Deze analyse geeft een duidelijk beeld van de aanbevelingen die het Meldpunt voorgedragen heeft, waaruit blijkt dat naast het Meldpunt nog vele andere organisaties zijn die bepaalde omstandigheden in detentiecentra graag anders zien.

Alles gaat voorbij. Als ik niet positief was, was ik allang dood geweest.
-O. (33 jaar)., Marokko.
Detentiecentrum Rotterdam.

Kaart ontvangen van beller uit vreemdelingendetentie

11. Wakes

Bij wakes wordt er 'gewaakt' over de vreemdelingen in detentie. Er wordt stilgestaan bij deze mensen die zonder papieren achter slot en grendel zitten. Tijdens wakes kunt u laten weten dat u het niet eens bent met het huidige regime en kunt u uw stem laten horen.

Wilt u meer te weten komen, of wilt u zelf een keer een wake bijwonen? U kunt dan samen met vrijwilligers en organisaties de detentiecentra bezoeken tijdens de komende wakes:

Detentiecentrum Rotterdam
Elke eerste zondag van de maand vindt er een wake vanuit Stichting Mara plaats om 16:00 – 17:00 uur bij het detentiecentrum in Rotterdam. Voor meer informatie: klik hier.

Detentiecentrum Zeist
Elke eerste zondag van de maand vindt er een wake vanuit de Raad van Kerken plaats bij het detentiecentrum in Zeist om 16.30 uur. Voor meer informatie: klik hier.

Detentiecentrum Schiphol
Elke tweede zondag van de maand vindt er een wake vanuit het Jeannette Noëlhuis plaats van 14:00 – 15:30 uur bij het detentiecentrum in Schiphol. Voor meer informatie: klik hier.

12. Kaarten schrijven

Denkt u wel eens aan de mensen die in vreemdelingendetentie zitten? Draagt u hen een warm hart toe? Schrijf hen dan een kaartje!

De mensen waar wij mee in contact zijn, zijn heel dankbaar wanneer zij een leuk kaartje ontvangen met een kleine tekst erop. Het feit dat er even aan hen gedacht wordt betekend veel voor hen.

Gelieve de kaartjes in het Nederlands te schrijven.

U hoeft uw kaart niet aan iemand persoonlijk te richten. U kunt ze naar ons sturen en vervolgens sturen wij ze voor u door. U kunt uw kaarten naar het volgende adres sturen:

Stichting LOS
TAV Meldpunt Vreemdelingendetentie
Hang 16
3011 GG Rotterdam

Meen ik vanuit mijn hart, jullie helpen iedereen zo goed, alles wat jullie doen is naar waarheid.

Stichting LOS – Meldpunt Vreemdelingendetentie
Hang 16, 3011GG Rotterdam | 010-7470156 | Vanuit detentie: 0800-3388776

www.meldpuntvreemdelingendetentie.nl | Twitter: @info_vr | Facebook: @MeldpuntVreemdelingendetentieLOS

Het Meldpunt Vreemdelingendetentie is onderdeel van Stichting LOS en wordt mede mogelijk gemaakt door:
Dokters van de Wereld, Emmaus Haarzuilens, Kerk in Actie, Maria Stroot Fonds, Stichting het R.C. Maagdenhuis en Haella Stichting